

Hvidbog for Natura 2000-handleplanen 2022-2027 for N173 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborg Sund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	2
2. Liste med indkomne hørings svar	3
3. Indkomne hørings svar og myndighedsfordeling	3
4. Miljøstyrelsen, Guldborgsund- og Lolland Kommuner bemærkninger til uddrag af hørings svar	4
5. Bilag med kopi af hørings svar	6

1. Indledning

Natura 2000-handleplanen beskriver indsatser, som skal sikre og forbedre vilkårene for de arter og naturtyper, der er udpeget i Natura 2000-området. Natura 2000-handleplanen er en sammenskrivning af de kommunale Natura 2000-handleplaner og Natura 2000-skovhandleplanerne udarbejdet af Miljøstyrelsen.

Denne hvidbog indeholder bemærkninger til hørings svar fra Miljøstyrelsen, Guldborgsund – og Lolland Kommuner.

Natura 2000-handleplanen har været i høring i perioden 3. januar 2024 – 28. februar 2024

Der er i høringsperioden indkommet 3 hørings svar.

I hvidbogen er en oversigt over indkomne hørings svar og hvilke myndigheder, der har bemærket på hvilke dele af hørings svarene. Endvidere præsenteres uddrag af de enkelte hørings svar med myndighedernes bemærkninger. Bemærkninger, der medfører ændringer i handleplanen er ligeledes markeret.

De indsendte hørings svar fremgår af bilag.

2. Liste med indkomne hørings svar

Nedenstående liste viser indkomne hørings svar til den samlede Natura 2000-handleplan.

Offentlige myndigheder
Naturstyrelsen
Miljøstyrelsen
Foreninger/organisationer
Danmarks Naturfredningsforening lokalafdeling Lolland

3. Indkomne hørings svar og myndighedsfordeling

Nedenstående liste viser uddrag af hørings svar og det er markeret med x hvilke/hvilken myndighed, der kommer med bemærkning til hørings svaret.

Hørings svar og afsender	Lolland Kommune	Guldborgsund Kommune
<u>Naturstyrelsen</u> Der er ikke overensstemmelse mellem arealtallene i tabel 6 for Naturstyrelsens arealer og så de tal, styrelsen arbejder med i deres plejeplan.		X
<u>DN Lolland</u> Hørings materialet er svært tilgængeligt. Opfordrer til at tilrettelægge hørings materialet mere brugerrettet for bedre at inddraget borgerne.	X	
<u>Miljøstyrelsen</u> Kommunalbestyrelserne er forpligtet til at gennemføre N2000-planen, hvilket skal fremgå klart af handleplanen. Forslag til justering af teksten i afsnit 7.		X
Redegørelsen for gennemførelsen af forrige planperiode skal uddybes, så det er muligt at vurdere i hvilket omfang, N2000-planen for forrige periode er realiseret. Kan være i en tabel eller i tekst. Tabel 1 og 2 skal justeres. De gennemførte indsatser beskrives/vises, så det fremgår klart, hvilke arter, naturtyper og formål, de har været rettet imod og gavner. Der skal være sammenhæng med N2000-planen for 2. planperiode.	X	X
Der mangler beskrivelse af indsatsen overfor rydning af invasive arter jf. N2000-planens indsatsprogram, og hvordan det fordeles mellem kommuner og Miljøstyrelsen		X
Der er behov for at justere tabel 5 i forhold til indsats for klyde og havterne, så det bliver muligt at vurdere indsatsen i forhold til kravet.	X	X
Tabel 6 skal justeres, idet Lolland Kommunes egne arealer er anført sammen med de øvrige arealer med lysåben natur og ikke under arealer, hvor kommunen laver egen plejeplan.	X	
Årstal i kolofonen skal ændres til 2024.		X

4. Miljøstyrelsen, Guldborgsund- og Lolland Kommuner bemærkninger til ud- drag af høringsvar

Myndighederne angiver her bemærkninger til de indkomne høringsvar. Det er den myndighed, som er ansvarlig for de respektive arealer og arter i Natura 2000-området, som kommer med bemærkning. Miljøstyrelsen forkortes til MST.

Det angives i svaret, hvis det fører til ændringer i Natura 2000-handleplanen. Dette er markeret med fed skrift under myndighedernes bemærkninger.

Uddrag af høringsvar	Guldborgsund- og Lolland Kommuner bemærkninger
<p><u>Naturstyrelsen</u> Arealerne i handleplanens tabel 6 stemmer ikke overens med styrelsens arealer i deres udkast til plejeplan.</p>	<p>Bemærkningerne er taget til efterretning.</p> <p>Handleplanen er tilrettet, så den stemmer overens med Naturstyrelsens oplysninger.</p>
<p><u>DN Lolland</u> Høringsmaterialet er svært tilgængeligt. Opfordrer til at tilrettelægge høringsmaterialet mere brugerrettet for bedre at inddrage borgerne.</p>	<p>Kommunerne kan nikke genkendende til, at høringsprocessen har været kompliceret pga. sin opdeling mellem flere myndigheder. Kommunerne har ikke haft indflydelse på processen og måden, der skulle afgives høringsvar på.</p> <p>DN's høringsvar har ikke givet anledning til ændringer af handleplanen.</p>
<p><u>Miljøstyrelsen</u> Kommunalbestyrelserne er forpligtet til at gennemføre N2000-planen, hvilket skal fremgå klart af handleplanen. Forslag til justering af teksten i afsnit 7.</p>	<p>Miljøstyrelsens høringsvar er taget til efterretning.</p> <p>Handleplanen er tilrettet i overensstemmelse med bemærkningerne.</p>
<p>Redegørelsen for gennemførelsen af forrige planperiode skal uddybes, så det er muligt at vurdere i hvilket omfang, N2000-planen for forrige periode er realiseret. Kan være i en tabel eller i tekst. Tabel 1 og 2 skal justeres. De gennemførte indsatser beskrives/vises, så det fremgår klart, hvilke arter, naturtyper og formål, de har været rettet imod og gavner. Der skal være sammenhæng med N2000-planen for 2. planperiode.</p>	<p>Miljøstyrelsens høringsvar er taget til efterretning. Kommunerne har tilrettet tabellerne med bl.a. intervaller og størrelsesangivelser på indsatser som ønsket. I redegørelsen er det præciseret, at der er udført indsatser som beskrevet i retningslinjerne i Natura 2000-planen for anden planperiode, inkl. indsatser for mere sammenhængende natur samt fuglevenlig drift.</p> <p>Handleplanen er tilrettet og suppleret.</p>
<p>Der mangler beskrivelse af indsatsen overfor rydning af invasive arter jf. N2000-planens indsatsprogram, og hvordan det fordeles mellem kommuner og Miljøstyrelsen.</p>	<p>Miljøstyrelsens høringsvar er taget til efterretning.</p> <p>Handleplanen er tilrettet og suppleret i overensstemmelse med bemærkningerne.</p>
<p>Der er behov for at justere tabel 5 i forhold til indsats for klyde og havterne, så det bliver muligt at vurdere indsatsen i forhold til kravet.</p>	<p>Miljøstyrelsens høringsvar er taget til efterretning.</p> <p>Handleplanen er tilrettet og suppleret i overensstemmelse med bemærkningerne.</p>

<p>Tabel 6 skal justeres, idet Lolland Kommunes egne arealer er anført sammen med de øvrige arealer med lysåben natur og ikke under arealer, hvor kommunen laver egen plejeplan.</p>	<p>Miljøstyrelsens høringssvar er taget til efterretning.</p> <p>Handleplanen er tilrettet og suppleret i overensstemmelse med bemærkningerne.</p>
<p>Årstal i kolofonen skal ændres til 2024.</p>	<p>Årstallet er rettet til 2024.</p>

5. Bilag med kopi af hørings svar

Hørings svar fra Danmarks Naturfredningsforening, Lolland. Modtaget med e-mail den 28. februar 2024

I DN Lolland har vi delt hørings svar til "Natura 2000 – handleplan 2022-2027" op mellem 4 bestyrelsesmedlemmer med lokalkendskab til de enkelte områder. Vi begrænser os ligeledes til kun at kommentere på Natura 2000 beliggende i Lolland Kommune.

Det er særdeles vanskeligt tilgængeligt hørings materiale, og det kræver fagkompetancer ud over det sædvanlige hos borgerne for at komme med et relevant input. Disse kompetancer har vi heller ikke lokalt i DN, og hvis man ønsker mere borgerinddragelse vil det være en god ide' at tilrettelægge hørings materialet mere brugerrettet. Personligt vurderer jeg, at borgerinvolvering i et eller andet omfang højner interessen/forståelsen for en bredspektret indsats i biodiversitetskrisen.

Undertegnede kommenterer på det vestligste hjørne af N 173 - F 83.

Med Hempelfondens overtagelse af 800 Ha landbrugsarealer i N 173 er der indledt en kæmpe naturgenopretning væk fra braklagte/dyrkede arealer og ikke intensivt udnyttede skovarealer. Med Hempelfondens imponerende driftsbudget for lokaliteten og ansættelse af faguddannet personale er der påbegyndt en masse tiltag, som vi i DN Lolland følger gennem orienteringsmøder. Særlig anerkendelse til den nye ejer for også straks at iværksætte effektiv bekæmpelse af en forekomst af den invasive japansk pileurt.

Med Krieger Fondens ejerskab til tilstødende arealer under drift af Fugleværnsfondens er der skabt et samlet område på mere end 1000 Ha, som er det suverænt største landområde i Lolland Kommune med naturgenopretning. Også i Fugleværnsfondens regi foregår bekæmpelse af invasive arter, rævesikre øer, opsætning af hegn til store græssere. Alt sammen noget DN Lolland bakker op om.

Venlig hilsen

Ole Westerholt Jørgensen

DN Lolland

Hørings svar fra Naturstyrelsen. Modtaget med e-mail den 26. februar 2024

Kære Karen-Marie og Anita

Vi har i Naturstyrelsen en bemærkning til jeres udkast til handleplan for N173 Smålandsfarvandet. Det er ikke lykkedes for at finde det rigtige sted at svare på jeres høringsportal, så vi håber det er OK at I får en mail.

Der er ikke overensstemmelse mellem arealtallene i tabel 6 for NST's arealer og så de tal, vi arbejder med i plejeplanen. Jeg vedhæfter til orientering vores plejeplansudkast.

Med venlig hilsen

Torben Hviid

Biolog I Storstrøm

+45 72 54 32 60 | Mobil: + 45 2249 6594 | tohvi@nst.dk

Miljøministeriet

Naturstyrelsen | Hannenovvej 22, 4800 Nykøbing F | Tlf. +45 72 54 30 00 | nst@nst.dk | www.nst.dk | [Naturstyrelsens persondatapolitik](#)

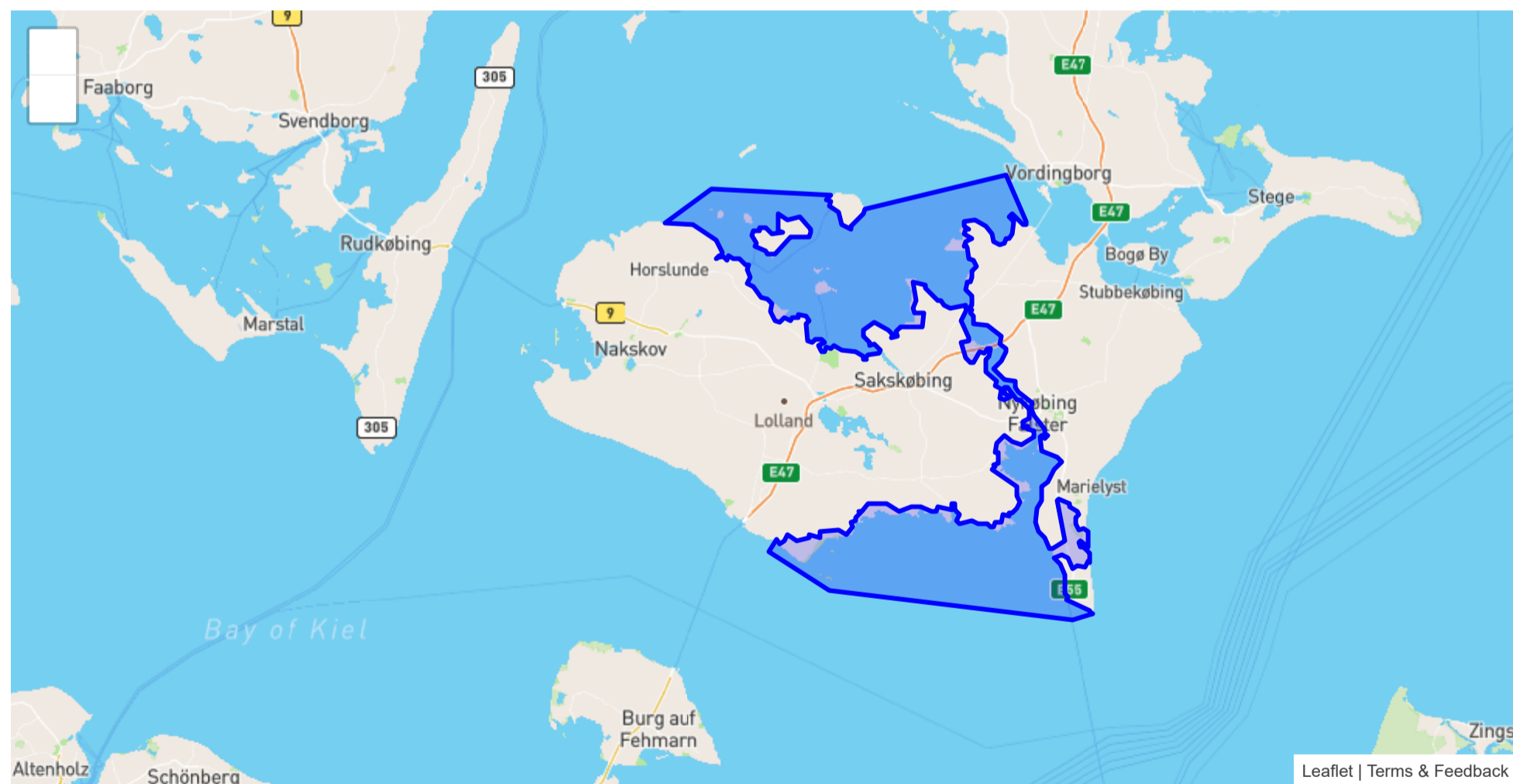
Sammenfatning af plejeplan for Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-område N173 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborg Sund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand

Det er muligt at finde den samlede plan for forvaltningsindsats på Naturstyrelsens hjemmeside: <https://naturstyrelsen.dk/drift-og-pleje/natura-2000-plejeplaner/>. Plejeplanen omfatter foruden denne sammenfatning en kortudstilling af de planlagte indsatser. I kortudstillingen er det muligt at finde information om de planlagte indsatser for de enkelte kortlagte naturtyper samt arter.

Naturstyrelsen har, jf. §5 i BEK nr 944 af 27/06/2016 og §15 i BEK nr 946 af 27/06/2016, som offentlig grundejer besluttet selv at udarbejde plejeplaner for Naturstyrelsens arealer indenfor N2000 området i overensstemmelse med [Natura 2000-planen](#) for området.

Beskrivelse af området

Natura2000-område N173 har et areal på 78852,1 ha. Heraf ejer Naturstyrelsen 161,1 ha. Natura 2000-område 173 er et meget stort område, som overvejende er marint. Kyststrækningen er tilsvarende meget lang, uden markante skrænter, men med en hel del lavvandede bugter og vige. Strandenge med deres salttålede plantearter findes typisk som langstrakte bånd i kystlinjen. Området dækker hele den sydlige del af Smålandsfarvandet, strækker sig ned gennem det smalle Guldborgsund og udvider sig igen, først i Bredningen syd for Nykøbing, for sidst at dække hele Lambo Farvandet indenfor sandrevlerne Rødsand og Hyllekrogtangen, samt sydligst en lille smal strimmel af Femern Bælt. Naturstyrelsens arealer er få og spredte i det store Natura 2000-område. Ud til Guldborgsund ejer styrelsen ca. 34 ha ved Majbølle, som er den landfaste del af Majbølle Vildtreservat. Her har strandengsvegetation etableret sig på de deponerede udgravninger fra Guldborgsund tunellen. I Bøtø Nor er styrelsens areal ca. 111 ha, hvilket udgør størstedelen af det fredede fuglereservat. Her er det meste af arealet kortlagt habitatnatur. Derudover ejer Naturstyrelsen et lille klitareal ved Hyllekrog Fyr og Rødsand med kortlagt klitnatur. Endelig nogle andre rev og småøer i farvandet mellem Lolland og Falster, hvor der findes klitnatur, som endnu ikke er kortlagt.

Tabel A: Kortlagte naturtyper på Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-området

Lysåbne naturtyper	Areal [ha]
1330 - Strandeng	31.4
2110 - Forklit	2.8

Lysåbne naturtyper	Areal [ha]
2120 - Hvid klit	0.3
2130 - Grå/grøn klit	1.4
3150 - Næringsrig sø	0.1
6230 - Surt overdrev	13.4
6410 - Tidvis våd eng	13.2
7230 - Rigkær	20.2

Arter på udpegningsgrundlaget fremgår ikke af ovenstående tabel. Der henvises derimod til N2000 planen for området.

Planlagte indsatser

I det følgende angives Naturstyrelsens planlagte indsatser for naturtyperne på udpegningsgrundlaget. Indsatserne er beskrevet i nedenstående tabeller og suppleret med forklarende tekst.

I tabellerne skelnes mellem "Eksisterende indsats" og "Ny indsats". "Eksisterende indsats" anvendes, hvor den pågældende indsats allerede er omfattet af den eksisterende arealforvaltning, eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at indsatsen vil blive gennemført i plejeplanperioden. "Ny indsats" omfatter de indsatser, der alene gennemføres for at opfylde målene i N2000-planerne for 2022 - 2027.

Tabel B: Planlagte indsatser for naturtyperne på Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-området

Indsatser - Lysåbne naturtyper (planperiode 2022-2027)	Eksisterende indsats [ha]	Ny indsats [ha]	Samlet behov for indsats [ha]
Bekæmpelse af andre problem- og uønskede arter		0.2	0.2
Bekæmpelse af invasive arter		< 0.1	< 0.1
Græsning	79.8		79.8
Hegning	78.0		78.0

Ovenstående tabel udstiller Naturstyrelsens planlagte indsatser i planperioden. Indsatserne er planlagt med ophæng i målsætninger og retningslinjer fra den overordnede N2000 plan, som rækker ud over den enkelte planperiode, mens indsatserne forventes udmøntet indenfor planperioden.

På de lysåbne naturtyper planlægges der i den kommende planperiode følgende indsatser. Arealerne ved Majbølle og Hyllekrog Fyr skal fortsat sæson græsses. På Bøtø planlægges det at ændre helårsgræsning til sæsongræsning. På de nordlige enge af Bøtø Nor fuglereservat planlægges der rydning af almindelig tornblad på det sure overdrev. Baseret på erfaringer fra Østmøn, anses almindelig tornblad for en problemart. På et mindre areal ved Hyllekrog Fyr planlægges bekæmpelse af den invasive art japansk pileurt.

Tabel C: Udvikling mod ny kortlagt naturtype

Der planlægges ikke for udvikling af nye naturtyper i indeværende planperiode. Derfor vises Tabel C ikke.

Tabel D: Planlagte indsatser for arter, udover indsatser for naturtyper på lysåbne naturtyper og skovnaturtyper på Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-området

Plejen af områdets naturtyper vil samtidig tilgodese en række arter på udpegningsgrundlaget. Herudover planlægger Naturstyrelsen en særlig indsats for arterne, der fremgår af tabel D.

Fuglebeskyttelsesområde: Bøtø Nor, Kyststrækningen v. Hyllekrog-Rødsand, Smålandshavet nord for Lolland og Guldborgsund

Art	Planlagte indsatser	Eksisterende indsats	Ny indsats
Blisgås	Anden særlig artsindsats		Ja
Blisgås	Begrænsning af prædation	Ja	
Bramgås	Anden særlig artsindsats		Ja
Bramgås	Begrænsning af prædation	Ja	
Klyde	Anden særlig artsindsats		Ja
Klyde	Begrænsning af prædation	Ja	
Sædgås	Anden særlig artsindsats		Ja
Sædgås	Begrænsning af prædation	Ja	
Trane	Sikring af levesteder i øvrigt		Ja

Som en eksisterende indsats reguleres der for ræv i Bøtø Fuglereservat. Der er to rævegrave som benyttes til dette. Af anden særlig indsats planlægges at rydde for buske og småtræer i den sydligste kant af søerne. Derudover vil de østlige brinker af de to største søer blive slået for at give bedre adgang for fouragerende fugleunder, samt øge flugtafstand for fuglene. Der planlægges derudover senere udbinding på de arealer der har mange jordrugende fugle samt frahegning af et mindre areal i tranernes yngleperiode.

Opsummering

Den samlede indsats for naturtyper og arter på Naturstyrelsens arealer forventes hermed at understøtte de i Natura 2000-planen fastsatte mål for naturtilstanden.

Redegørelse for indsatsen i den forgangne plejeplansperiode

For de lysåbne naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget omhandler denne redegørelse planperioden 2016-2021. For skovnaturtyper perioden 2010-2021.

Nedenstående tabeller viser en oversigt over planlagte og gennemførte aktiviteter på Naturstyrelsens arealer inden for Natura 2000-område N173 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborg Sund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand

Tabel E: Status for gennemførelse af aktiviteter for seneste planperiode fordelt på naturtyper og arter

Lysåbne naturtype (planperiode 2016-2021)	Indsats	Areal [ha]
1330 - Strandeng	Færdselsregulering ved skiltning	16.6
1330 - Strandeng	Aktiv lukning af dræn og grøfter	16.6

Lysåbne naturtype (planperiode 2016-2021)	Indsats	Areal [ha]
1330 - Strandeng	Græsning	16.9
2130 - Grå/grøn klit	Græsning	1.4
6230 - Surt overdrev	Aktiv lukning af dræn og grøfter	12.0
6230 - Surt overdrev	Bekæmpelse af andre problemarter	0.2
6230 - Surt overdrev	Græsning	15.6
7230 - Rigkær	Slåning - dvs. uden fjernelse af det afslåede	3.2
7230 - Rigkær	Færdselsregulering ved skiltning	16.6
7230 - Rigkær	Aktiv lukning af dræn og grøfter	53.3
7230 - Rigkær	Græsning	41.3

Arter (planperiode 2016-2021)	Indsats
Dværgterne (A195)	Færdselsregulering ved skiltning
Havterne (A194)	Færdselsregulering ved skiltning
Engsnarre (A122)	Græsning
Engsnarre (A122)	Hegning
Stor Skallesluger (A070)	Græsning
Stor Skallesluger (A070)	Hegning
Klyde (A132)	Færdselsregulering ved skiltning
Fjordterne (A193)	Færdselsregulering ved skiltning
Troldand (A061)	Græsning
Troldand (A061)	Hegning
Sangsvane (A038)	Græsning
Sangsvane (A038)	Hegning
Gråsæl (1364)	Færdselsregulering ved skiltning
Spættet sæl (1365)	Færdselsregulering ved skiltning

Tabel F: Oversigt over ikke-planlagte indsats, der er gennemført, og som gavner arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget

Der er ikke gennemført indsats udover det planlagte i den forgangne planperiode. Derfor vises Tabel F ikke.

Tabel G: Oversigt over indsatser der ikke er gennemført

Alle planlagte indsatser er gennemført. Derfor vises tabel G ikke

Opsummering

Med baggrund i ovenstående redegørelse for indsatser i den forgangne planperiode kan Naturstyrelsen konkludere, at de planlagte aktiviteter er helt gennemført for Naturstyrelsens arealer. Samlet har disse indsatser bidraget positivt til opfyldelse af Natura 2000-planens målsætninger.

Miljøvurderingsloven, habitatdirektivet og plejeplanen

For samtlige Natura 2000-planer er der foretaget en strategisk miljøvurdering (SMV). Natura 2000-planerne og de tilhørende miljøvurderinger kan findes på Miljøstyrelsens hjemmeside under Natura 2000, tredje generation planer (2022-2027).

Natura 2000-plejeplanerne er en type af planer, som kan være omfattet af krav om miljøvurdering i henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) (lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023) – herefter refereret til som miljøvurderingsloven.

Ved vurderingen af om en plejeplan er omfattet af miljøvurderingsloven ses på kriterierne i lovens § 8. Erfaringsmæssigt er der en del plejeplaner, som ikke vil være omfattet af miljøvurderingsloven. Det afhænger dog i alle tilfælde af det konkrete indhold af plejeplanen, og der skal derfor altid foretages en særskilt vurdering for hver plan.

Denne plejeplan er blevet vurderet i forhold til, om den er omfattet af miljøvurderingsloven. Det er vurderet, om plejeplanen fastsætter nye rammer for fremtidige anlægstilladelser, eller om den vurderes at kunne påvirke internationalt udpegede naturbeskyttelsesområder væsentligt jfr. miljøvurderingslovens § 8. Det er Naturstyrelsens vurdering, at plejeplanen ikke fastsætter nye rammer for fremtidige anlægstilladelser til projekter omfattet af lovens bilag 1 eller 2 og dermed ikke er omfattet af krav om miljøvurdering.

Denne plejeplan for Natura 2000-område 173 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborg Sund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand omfatter indsatserne beskrevet i afsnittet planlagte indsatser. De planlagte indsatser forventes gennemført med det formål at understøtte bevaringsmålsætningerne for hhv. arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget.

I denne plejeplan planlægges der ikke gennemført aktiviteter med henblik på at udvikle naturtyper på bekostning af andre naturtyper.

Det er Naturstyrelsens vurdering, at plejeplanen er undtaget fra habitatdirektivets artikel 6, stk. 3 og dermed fra vurdering efter miljøvurderingsloven, fordi planerne er "direkte forbundet med eller nødvendige for lokalitetens forvaltning" jfr. artikel 6, stk. 3, 1. pkt. Plejeplanen anses således som direkte forbundet med og nødvendig for Natura 2000-områdets forvaltning.

Guldborgsund Kommune
Lolland Kommune

Arter og Naturbeskyttelse
J.nr. 2024-6566
Den 26. februar 2024

Høringssvar fra Miljøstyrelsen i forbindelse med offentlig høring af Natura 2000-handleplan Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborg Sund område nr. 173

Miljøstyrelsen sender hermed høringssvar til forslaget til Natura 2000-handleplanen og har følgende bemærkninger til den.

Høringssvaret indeholder bemærkninger til følgende emner

- Indsatser med frivillig gennemførelse
- Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode
- Behov for indsatser
- Indsatser fordelt på aktør
- Andre bemærkninger

Bemærkninger

Indsatser med frivillig gennemførelse

Miljøstyrelsen henleder opmærksomheden på, at de kommunale Natura 2000-handleplaner er udarbejdet i medfør af Miljømålslovens § 37 a, hvorefter kommunalbestyrelsen udarbejder en handleplan til gennemførelse af Natura 2000-planen inden for kommunens geografiske område på land og for den kystnære del af vanddistriktet. Ifølge Miljømålslovens § 46 a, stk. 4, skal kommunalbestyrelsen sikre gennemførelse af en vedtaget handleplan.

Kommunalbestyrelsen er dermed forpligtet til at gennemføre Natura 2000-planen, også hvis det skulle vise sig, at de fornødne frivillige lodsejeraftaler ikke kan indgås. Den kommunale handleplan må derfor ikke rejse tvivl om, hvorvidt kommunalbestyrelsen er indstillet på at opfylde sine forpligtelser.

Miljøstyrelsen henviser til formuleringen af sætningen om frivillighed i afsnit 7, hvor det ikke fremgår tydeligt, at der er andre muligheder end frivillige aftaler.

Miljøstyrelsen ønsker som medudgiver af Natura 2000-handleplanen, at det specificeres yderligere fx. ved at skrive at "Projekterne gennemføres som udgangspunkt ved frivillige aftaler..."

Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode

Miljøstyrelsen bemærker, at handleplanen efter bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner, bekendtgørelse nr. 944 af 27/06/2016, § 2, stk. 4, skal indeholde en redegørelse for

gennemførelsen af handleplanen for den forudgående 6 års periode, der gør det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planen for den forudgående periode er realiseret.

Forslaget til Natura 2000-handleplan indeholder en redegørelse for indsatsen. Miljøstyrelsen skal imidlertid bemærke, at det er vanskeligt for styrelsen ud fra redegørelsen at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planens indsatser for den forudgående periode er realiseret.

Styrelsen ønsker derfor, at den endelige plan suppleres med en præcisering. Det kan være en uddybning af afsnit eller f.eks. en tabel, der gør det muligt umiddelbart at få et overblik over, i hvilket omfang retningslinjerne i indsatsprogrammet i den statslige Natura 2000-plan 2016-21 er realiseret.

Generelt giver formuleringen ”op til xx ha” i tabel 1 og 2 tvivl om, i hvilket omfang en indsats er gennemført eller ej. Dette skal i den endelige plan rettes til det antal ha, der er gennemført.

Derudover mangler følgende indsatser fyldestgørende redegørelse og skal derfor udspecificeres i afsnittet herom i Natura 2000-handleplanen:

- Indsatser, der er gennemført med henblik på at skabe sammenhæng mellem naturtyper.
- Indsatser for fuglevenlig drift skal udspecificeres så det er muligt at se hvilke arters levesteder de er rettet mod i relation til indsatserne beskrevet i under specifikke retningslinjer i Natura 2000-planen for anden planperiode dvs. rørdrum, rørhøg og plettet rørvagtel, klyde, fjordterne, havterne, dværgterne og splitterne.

Det er desuden uklart, hvordan kommunerne har været særligt opmærksomme på naturtyper og arter, der er i tilbagegang inden for de biogeografiske region. Miljøstyrelsen pointerer, at det skal fremgå i Natura 2000-handleplanen, hvordan kommunen har været særlig opmærksom på naturtyperne surt overdrev (6230), tidvis våd eng (6410) samt rigkær (7230) og arterne mosehornugle og eremit, der er i tilbagegang i den biogeografiske region, og som er nævnt under specifikke retningslinjer i Natura 2000-planen for anden planperiode, og som er relevante for de områder, hvor kommunen er handleplanmyndighed.

Behov for indsatser

Miljøstyrelsen bemærker, at der i Natura 2000-handleplanens afsnit om behov for indsatser mangler en beskrivelse af indsatser for rydning af invasive arter, som nævnt i Natura 2000-planens indsatsprogram. Kommunerne har modtaget DUT-midler til at gennemføre indsatsen for rydning af invasive arter. Da der i Natura 2000-planens indsatsprogram fremgår et specifikt areal, skal dette fremgå som minimumsareal fordelt mellem kommuner, offentlige lodsejere og Miljøstyrelsen ud fra registreringerne.

Miljøstyrelsen gør desuden opmærksom på, at der skal anvendes et interval i forhold til indsats for antal levesteder for havterne og klyde i god-høj naturtilstand, så det er muligt at vurdere, om indsatsen er fyldestgørende i forhold til kravet om, at 75 % af levestederne skal være af tilstrækkelige kvalitet som levested.

Indsatser fordelt på aktør

Miljøstyrelsen skal bemærke, at miljømålslovens § 46 a indeholder krav om, at den kommunale handleplan indeholder en oversigt over fordeling af indsatsen mellem kommunale myndigheder, Miljøministeriet og offentlige lodsejere. Oversigten skal sikre gennemskuelighed i tilfælde, hvor der er flere aktører, således at det kan vurderes, hvordan Natura 2000-planens indsatsprogram samlet set planlægges realiseret.

Styrelsen kan konstatere, at Lolland Kommunes arealer i forslaget til Natura 2000-handleplanens tabel 6 er anført sammen med de øvrige arealer med lysåben natur hvor kommunen er myndighed og ikke som offentligt ejede arealer, hvor kommunen selv laver plejeplan.

Miljøstyrelsen henstiller til, at det af den endelige handleplan tydeligt vil fremgå, hvem der løfter hvilken indsats

Andre bemærkninger

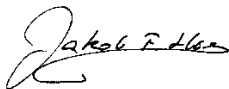
Miljøstyrelsen bemærker følgende i forhold til indholdet i Natura 2000-handleplanens kolofon:

- Årstal i kolofon bør ændres til 2024.

Miljøstyrelsen vil gøre opmærksom på, at Miljøstyrelsen forventer at foretage mindre tekstnære justeringer i noget af Miljøstyrelsen indhold. Miljøstyrelsen vil efter høringen kontakte den kommunale tovholder med opdateret indhold.

Kommunen er velkommen til at kontakte Miljøstyrelsen, hvis styrelsens bemærkninger skulle give anledning til spørgsmål. Styrelsen indgår gerne i dialog om de afgivne bemærkninger. Ved spørgsmål kan kommunen kontakte afsender af denne mail, Ditte Galsgård digal@mst.dk eller Katrine Hansen Lemming kathl@mst.dk.

Med venlig hilsen

Jakob Høeg
Fagkoordinator chef for natur

Miljøstyrelsen
+45 72 54 40 00
mst@mst.dk